

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoCsp/19/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4122207935
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrea Szombathová Poláková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2024:4122207935.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovvej a členiek senátu Mgr. Ingrid Vallovej a JUDr. Kataríny Marčekovej, v spore žalobkyne: A. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. D. XXX, E. F., zast. Mgr. Richard Bebjak, advokát, so sídlom Lermontovova 14, Bratislava, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, zast. Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o. so sídlom Kubániho 16, Bratislava, IČO: 47 233 516, o zaplatenie 1 573,36 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 17. januára 2023 č. k. 36Csp/128/2022-108 v spojení s opravným uznesením zo dňa 7. marca 2023 č. k. 36Csp/128/2022-144 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalobkyni priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1.1. Napadnutým rozsudkom, v spojení s opravným uznesením, súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 1 573,36 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,5% ročne zo sumy 1.573,36 eura od 06. 08. 2022 do zaplatenia, náklady na uplatnenie pohľadávky vo výške 83 eur, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. O trovách konania rozhodol tak, že priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100% s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením. Rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ustanoveniami § 497 Obchodného zákonníka, § 1ods. 2 veta prvá, § 2 písm. a/, b/, d/, g/, § 7 ods. 1, 2, 17, 20, § 9 ods. 2, § 11 ods. 1, § 19 ods. 2 veta prvá zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, § 52 ods. 1, 3, 4, § 43c ods. 1, 2, § 44 ods. 1, § 517 ods. 2, § 451 ods. 1, 2, § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. Uviedol, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala zaplatenia sumy 1.573,36 eura s príslušenstvom, nákladov na uplatnenie pohľadávky, ako aj trov konania. V žalobe uviedla, že so žalovaným uzavrela dňa 28. 02. 2019 Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 8500247166, na základe ktorej jej bol zo strany žalovaného poskytnutý úver vo výške 2.000 eur. Úver mal byť splácaný v 36 mesačných splátkach po 99,26 eura vrátane splátky náhrady poistného. Žalobkyni však žalovaný nikdy nezaslal písomnú formu zmluvy o úvere, ale jej len zaslal splátkový kalendár, ktorý by mal byť ako neoddeliteľná súčasť úverovej zmluvy. Zmluvný vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným je preukázateľne vzťahom spotrebiteľským. Mala za to, že predmetná úverová zmluva nemá zákonom predpísanú písomnú formu, nakoľko zo strany žalovaného ako poskytovateľa finančnej služby nedošlo k akceptácii formulárovej zmluvy o úvere. V predmetnom splátkovom kalendári absentujú všetky podstatné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere ako napr. RPMN, úroková sadzba, celková čiastka nákladov spotrebiteľa a iné. Ako vyplýva zo splátkového kalendára, tak výška mesačnej splátky predstavuje 99,26 eura, pričom v splátke je zahrnutá aj splátka náhrady poistného vo výške 26 eur. Žalobkyňa poprela, že by mala záujem o poistenie úveru a v žiadnom

prípade poistenie s ňou nebolo individuálne dojednané. Zo strany žalobkyne sa nejednalo o dobrovoľnú doplnkovú službu k zmluve o spotrebiteľskom úvere. Aj čo sa týka výšky splátky náhradného poistenia 26 eur, pri úvere 2.000 eur predstavuje sumu 936 eur, pričom výška odplaty za poskytnutie úveru predstavuje len sumu 637,36 eura. Takáto výška poistného je neprimeraná, odporujúca dobrým mravom a podľa názoru žalobkyne je to zámer žalovaného za použitia nekalej obchodnej praktiky obísť ustanovenia zákona v časti najvyššej prípustnej výšky odplaty stanovenej podľa osobitných predpisov. Splátka za poistné, nakoľko sa nejednalo o dobrovoľnú doplnkovú službu, mala byť zarátaná do celkových nákladov na spotrebiteľský úver, ako aj do výpočtu RPMN. Podľa internetovej kalkulačky výška RPMN pre daný úver predstavuje 42,58%. Najvyššia prípustná výška odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru za 4. štvrtrok 2018, platné pre zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzatvorené od 21. februára 2019 do 20. mája 2019 so splatnosťou nad 1 do 5 rokov predstavuje 20,70%. Keďže výška odplaty v predmetnej zmluve o úvere prekračuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty za poskytnutie spotrebiteľského, čo má za následok sankciu, že poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov - § 11, ods. 1, písm. g) zákona. Podľa žalobkyne žalovaný nepostupoval pri poskytovaní úveru ani s odbornou starostlivosťou. Žalobkyňa na úverový účet žalovaného uhradila celkovú sumu 3.573,36 eura, nakoľko úver bol doplatený v plnej výške podľa splátkového kalendára. Z dôvodu, že poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, vzniklo na strane žalovaného bezdôvodné obohatenie na úkor žalobkyne vo výške 1.573,36 eura.

1.2. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že medzi žalobkyňou a žalovaným bola platne uzavretá zmluva o úvere zo dňa 26. 02. 2019. Súd sa nestotožnil s tvrdením žalobkyne, že nedošlo k uzatvoreniu písomnej zmluvy, keďže táto bola súdu predložená a následne žalobkyňa túto predloženú zmluvu už nespochybňovala. V konaní nebolo nijako preukázané, že by žalovaný mal zmluvu podpísať až dňa 28. 02. 2019. Toto tvrdenie žalobkyne žalovaný poprel s tým, že zmluva bola uzavretá (obojustranne podpísaná) medzi prítomnými dňa 26. 02. 2019 a samotná zmluva obsahuje len jeden dátum a miesto jej podpisu. Predmetnú zmluvu o úvere zo dňa 26. 02. 2019 súd vyhodnotil ako zmluvu spotrebiteľskú a podriadil aj pod právny režim zákona č. 129/2010 Z. z. Súd prvej inštancie dospel k záveru o dôvodnosti argumentácie žalobkyne o nesprávne uvedenej ročnej percentuálnej miere nákladov v zmluve v neprospech spotrebiteľa. Podstatnými náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 9 ods. 2 písm. h) ZoSÚ sú aj údaje o RPMN a celkovej čiastke, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítanej na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere. RPMN je možno považovať za jeden z najpodstatnejších inštitútov slúžiacich na orientáciu na trhu spotrebiteľských úverov, ktorý má zohľadniť všetky náklady, ktoré má dlžník vynaložiť v súvislosti s uzatvorenou zmluvou o spotrebiteľskom úvere. Do celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom (čo je smerodajný údaj pre výpočet RPMN v zmysle § 19 ods. 2 ZoSÚ) sa zahŕňajú aj náklady na doplnkové služby, vrátane nákladov na poistné, v prípade, že spotrebiteľ musí uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok (§ 2 písm. g) ZoSÚ). Súd prvej inštancie dospel k záveru, že do celkových nákladov spotrebiteľa žalovaný nezahrnul aj náklady za poskytnutú doplnkovú službu - poistenie schopnosti splácať úver. Súd pritom s ohľadom na okolnosti veci dospel k záveru, že prístupenie k poisteniu schopnosti splácať úver zo strany žalobkyne bolo podmienkou poskytnutia spotrebiteľského úveru a žalobkyňa ako spotrebiteľ nemala možnosť vylúčiť účinky zmluvy v časti upravujúcej poistenie. Priamo vo formulárovej zmluve o úvere, ktorú žalovaný predložil žalobkyňi na podpis, je v jej časti uvedený nadpis „Informácie o náhrade poistného (ak dlžník pristúpi k poisteniu schopnosti splácať úver)“. Takto formulovaná zmluva bola predtlačená a podľa súdu spotrebiteľ teda nemal možnosť rozhodnúť sa, či poistenie ako doplnkový produkt využije alebo nie, ale mohol si vybrať len konkrétny súbor poistenia. Hoci povinnosť žalobkyne platiť žalovanému náhradu poistného vyplýva z prihlášky do poistenia uzatvárannej na samostatnej listine, opätovne sa jedná o formulár, ktorého znenie žalobkyňa nemala možnosť ovplyvniť s výnimkou voľby jedného z vopred pripravených konkrétnych súborov poistenia. Prihláška do poistenia bola podpísaná v rovnaký deň ako úverová zmluva. Na veci nič nemení to, že spotrebiteľ mohol poistenie kedykoľvek ukončiť, podstatné sú okolnosti v čase uzavierania zmluvy o úvere a na nej závislej prihlášky do poistenia týkajúce sa kontraktačného procesu.

1.3. Prihláška do poistenia, ako i samotná zmluva o spotrebiteľskom úvere, sú bezpochyby formulárovými zmluvami, kde len ich samotný podpis žalobkyňou nemožno považovať za splnenie podmienky preukázania ich individuálneho dojednania. Žalobkyňa ako spotrebiteľ a ako slabšia strana sporu nemala možnosť participovať na ich vytvorení a nepochybne je z hľadiska informovanosti a vyjednávacej pozície slabšou stranou. Už len samotné zakotvenie ustanovení

o náhrade poistného v rámci formulárovej zmluvy o úvere nevyvoláva žiadne pochybnosti o tom, že nejde zo strany spotrebiteľa o osobitne vyjednanú zmluvnú podmienku. Žalovaný nepreukázal, že v danom prípade išlo o zmluvnú podmienku, ktorú si vymienila žalobkyňa, resp. že žalobkyňa mala možnosť výberu, či poskytnutie tejto doplnkovej služby prijme alebo odmietne. Žalobkyňa ako spotrebiteľ nedostala žiadnu možnosť voľby s alternatívou obsahujúcou vyznačenie, že poistenie nepožaduje. Pokiaľ poistenie nie je podmienkou poskytnutia úveru, tak ako to v danom prípade žalovaný tvrdil, zmluva musí byť v časti dojednaní poistného transparentná a určitá tak, aby bolo nad rámec akýchkoľvek pochybností zrejmé, že spotrebiteľ sa dobrovoľne rozhodol pre poistenie, a to na základe všetkých potrebných informácií, ktoré mu majú byť primerane vysvetlené. Žalovaný tak v konaní nepreukázal, že by žalobkyňa ako spotrebiteľ mala možnosť uzatvoriť zmluvu o úvere bez uzatvorenia poistenia, a to i napriek tomu, že do zmluvy zakotvil, že uzatvorenie poistenia nie je podmienkou poskytnutia úveru na základe zmluvy o úvere. Taktiež nemožno opomenúť, že dojednané poistné je vyššie ako suma žalobkyňou platených úrokov počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere, keď mesačná splátka úroku bola 17,70 eura, zatiaľ čo mesačné poistné bolo 26 eur. Poistné tvorí za dobu trvania úveru 936 eur (26 eur x 36), t. j. až 46,8% istiny, zatiaľ čo samotný úrok ako odplata za poskytnutie úveru tvorí len 31,86% istiny. Uvedené zakladá dôvodné pochybnosti, či zmluvné dojednanie o uvedenej doplnkovej službe nesledovalo skôr ekonomické záujmy žalovaného ako záujmy žalobkyne, ktorej išlo o získanie spotrebiteľského úveru za čo najvýhodnejších podmienok. Súd teda dospel k záveru, že prístupenie k poisteniu schopnosti splácať úver bolo podmienkou poskytnutia spotrebiteľského úveru, a preto náklady, ktoré žalobkyňa ako spotrebiteľovi vznikli s týmto poistením, mali byť zahrnuté do celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom, a teda aj do RPMN a celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť s tým, že RPMN by v takom prípade bola zákonite vyššia než bola uvedená v zmluve. V zmluve o spotrebiteľskom úvere je teda uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa a zmluva neobsahuje správne uvedenie celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, preto v zmysle § 11 ods. 1 písm. b) a d) ZoSÚ sa poskytnutý úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Keďže súd dospel k záveru, že predmetný spotrebiteľský úver je nutné považovať za bezúročný a bez poplatkov, bola žalobkyňa povinná zaplatiť žalovanému len poskytnutú výšku istiny, t. j. 2.000 eur. Žalovaný nepoprel, že žalobkyňa v súvislosti s predmetným úverom uhradila celkovú sumu 3.573,36 eura. Žalobkyňa platila žalovanému nad rámec poskytnutého úveru vo výške 2 000 eur. Plnenie žalobkyne nad rámec istiny v rozsahu 1.573,36 eura predstavuje bezdôvodné obohatenie žalovaného ako plnenie získané bez právneho dôvodu, ktoré je povinný žalobkyňa vydať. Súd preto žalobe v tejto časti vyhovel.

1.4. Nad rámec súd prvej inštancie zároveň konštatoval, že bolo sporné, či veriteľ pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere konal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. Z predložených listinných dôkazov, najmä zmluvy o spotrebiteľskom úvere, je zrejmé, že veriteľ v dokladoch ku zmluve uviedol iba príjem žalobkyne, nikde nie sú uvedené jej pravidelné mesačné a iné finančné výdavky. Žalovaný súdu nepreukázal, že by žalobkyňa ako žiadateľku o úver žiadala o poskytnutie údajov o jej výdavkoch; v žiadosti je uvedený rodinný stav slobodná, počet členov domácnosti 3.

1.5. Pretože žalovaný bol v omeškaní s plnením peňažného dlhu, súd v zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka priznal žalobkyňa aj úrok z omeškania. Žalobkyňa vyzvala žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 1.573,36 eura emailom zo dňa 30. 07. 2022 cestou jej právneho zástupcu na e-mailovú adresu žalovaného, ktorá vyplýva aj z jeho verejne dostupnej webovej stránky, čo súd považoval za účinný spôsob, ako sa táto výzva dostala do dispozičnej sféry žalovaného. Žalobkyňa poskytla žalovanému lehotu na plnenie do 05. 08. 2022 a žalovaný je teda v omeškaní od nasledujúceho dňa. S poukazom na § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, súd zaviazal žalovaného na zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 5,5% ročne zo sumy 1.573,36 eura od 06. 08. 2022 do zaplatenia. Žalobkyňa si zároveň uplatnila náklady na uplatnenie pohľadávky podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka v sume 83 eur. Súd jej priznal aj tento nárok; vyhodnotil ho ako dôvodný. Išlo o odmennu právneho zástupcovi za úkon právnej služby pred podaním žaloby, a to za predžalobnú výzvu podľa § 13a ods. 1 písm. d) vyhl. MS SR č. 655/2004 Z. z., ktorá sa nepovažuje za trovy konania podľa CSP, pretože nárok na odmennu za vykonaný úkon vznikol ešte pred začatím konania. V priebehu konania žalovaný navrhol vykonať dokazovanie výsluchom svedkyne - p. G., ako aj dopytom na Sociálnu poisťovňu ohľadne nezamestnanosti žalobkyne. Súd tieto návrhy na doplnenie dokazovania nevykonával a návrhy žalovaného zamietol, pričom poukázal na hospodárnosť konania. Ďalším dôvodom

ich nevykonania boli skutočnosťou, že súd mal z dostupných listín preukázaný dostatočne skutkový stav, ako aj to, že medzi stranami sporu bola uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere. Vzhľadom na to, že v konaní nebolo preukázané, že by žalobkyňa uplatnila nárok z poistnej zmluvy, bol súd toho názoru, že akákoľvek informácia ohľadne nezamestnanosti žalobkyne by nemala vplyv na výsledok tohto sporu. O trovách konania súd rozhodol postupom podľa § 255 ods. 1 CSP. V konaní bola celkovo procesne úspešná žalobkyňa, keďže súd jej žalobe vyhovel. Na základe toho súd žalobkyňu priznal nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100%. Strany sporu v priebehu konania nenavrhli a ani súd nezistil existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa, pre ktoré by mal postupovať podľa § 257 CSP a náhradu trov konania žalobkyňu nepriznať.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie žalovaný. Namietal, že súd prvej inštancie dospel k nesprávnemu záveru o tom, že poistenie schopnosti splácať úver bolo podmienkou získania úveru. Súd prvej inštancie prijal uvedený záver v rozpore s tým, aby v prvom rade vyhodnotil to, že vypracovaniu zmluvy o spotrebiteľskom úvere predchádzalo podanie schválenia žiadosti o úver. Pri podaní žiadosti o úver žalobkyňa samostatnou prihláškou požiadala o prístupenie do poistenia. Následne, po schválení žiadosti o úver – teda schválení poskytnutia úveru, bol na základe žiadosti o úver a prihlášky do poistenia pripravený formulár zmluvy o spotrebiteľskom úvere a je logické, že obsahuje aj informácie o poistení. Závery súdu o „povinnom“ poistení sú skutkovo a právne nesprávne a v rozpore s obsahom listín založených do súdneho spisu, keďže z prihlášky do poistenia vyplýva, že nejde o podmienku pre získanie úveru. Nesprávnosť záverov súdu o povinnom poistení vyplýva ale aj z toho, že ak by poistenie bolo povinné pre získanie úveru za ponúkaných podmienok, potom by muselo existovať ustanovenie, podľa ktorého zánik poistenia pred splatením úveru vyžaduje od spotrebiteľa/žalobkyne dojednanie a preukázanie nového poistenia. Nič také ale súd nekonštatuje a ani sa v zmluve nenachádza. Rozhodnutie súdu je teda založené na jednostrannom a formalistickom postupe, podľa ktorého nie je rozhodujúce, čo predchádza uzavretiu úverovej zmluvy a ani to, čo úverová zmluva ako celok obsahuje alebo neobsahuje. Poistné za poistenie, ktoré nie je podmienkou poskytnutia úveru, nespĺňa definíciu nákladov uvedenú v zákonom ustanovení § 2 písmeno g) zákona o spotrebiteľských úveroch, pretože nie je ani nákladom spojeným s poskytnutím peňažných prostriedkov a ani nákladom vyžadovaným pri poskytnutí peňažných prostriedkov. Prihlášku do poistenia žalobkyňa podpísala dňa 26. 02. 2019 a už z priamo z jej textu vyplýva, že poskytovateľ úveru – žalovaný – nevyžaduje poistenie schopnosti splácať úver ako podmienku pre uzavretie zmluvy o úvere, jej plnenie a poskytnutie úveru. Obsah prihlášky do poistenia je komplexný, keďže obsahuje skutočnosti dôležité pre samotný vznik poistenia. Súd prvej inštancie sa bez odôvodnenia nevyporiadal s dôkazným návrhom žalovaného, ktorý navrhol vypočítať viazaného finančného agenta na postup a okolnosti pri podaní žiadosti o úver, prihlášky do poistenia a k uzavretiu zmluvy o úvere. Súd prvej inštancie dospel k nesprávnym záverom o obligatórnej povahe poistenia, a následne aj o nesprávne určenej RPMN. Žalovaný ďalej namietal súdom prvej inštancie prijatý záver, že porušil povinnosť podľa § 7 zákona č. 129/2010 Z. z. a pri posudzovaní schopnosti neskúmal výdavky. Uviedol, že ustanovenia zákona predstavujú len základný rámec, ktorého uplatnenie je určené opatrením Národnej banky Slovenska, pričom pre účely vykonania zákona vydala Národná banka Slovenska opatrenie č. 10/2017 z 14. novembra 2017, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o posúdení schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver (v znení jeho následných zmien). Zákon a opatrenia nepredpokladajú a neurčujú, že veriteľ /banka/, iný povinný subjekt budú od žiadateľa o úver zisťovať sumy jeho výdavkov. Preto poprel závery súdu o porušení § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. Súd ich prijal na základe predčasných a nesprávnych skutkových záverov a na základe nesprávneho právneho posúdenia o neskúmaní a nezohľadnení výdavkov žalobkyne pri posudzovaní jej schopnosti splácať spotrebiteľský úver. Postup pri posudzovaní schopnosti splácať a jeho podrobnosti zákon nezveruje do právomoci súdu, ale do právomoci Národnej banky Slovenska. Navrhol, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na nové konanie a rozhodnutie.

3. Žalobkyňa v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedla, že odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie považuje za vecne správny, zákonný a náležite odôvodnený a odvolanie žalovaného považuje za účelové, neodôvodnené. V podanom vyjadrení poukázala na rozhodnutia KS v Prešove pod sp. zn. 7CoCsp/4/2022, KS v Banskej Bystrici pod sp. zn. 41CoCsp/20/2020 a uviedla, že aj z citovaných rozhodnutí odvolacích súdov jednoznačne vyplýva záver, že uzatvorenie poistenia k zmluvám o spotrebiteľskom úvere je povinné, je vopred predformulované v zmluvnej dokumentácii, ktorá je dávaná na podpis spotrebiteľom, teda sa nejedná v žiadnom prípade o dobrovoľnú doplnkovú službu k spotrebiteľskému úveru, ale naopak, zo strany žalovaného ako dodávateľa finančnej služby sa jedná o

neprijateľnú zmluvnú podmienku. Navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

4. Následne žalovaný v písomnom vyjadrení k podanému vyjadreniu žalobkyne uviedol, že popiera tvrdenia žalobkyne, ktorá sa vyjadruje len všeobecne a ku konkrétnym skutočnostiam a faktom sa nevyjadruje vôbec. V celom priebehu konania pred súdom prvej inštancie nebolo sporné, že žalobkyňa najskôr podala žiadosť o úver a popri nej podala samostatnú prihlášku do poistenia. Z prihlášky do poistenia vyplýva, že nejde o podmienku pre získanie úveru. Tiež popiera tvrdenia žalobkyne odkazujúce na ustanovenie § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Otázka, či poistenie bolo alebo nebolo podmienkou, nie je otázkou pochybnosti o obsahu nejakého ustanovenia zmluvy. Ustanovenie § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka sa týka výkladu konkrétneho zmluvného ustanovenia pripúšťajúceho rôzne výklady.

5. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP), viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania žalovaného (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP), prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania a po prejednaní veci dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdiť.

6. Predmetom tohto konania je žalobkyňou uplatnený nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške žalovanej istiny, ktorého vydania sa domáha na tom skutkovom základe, že žalovanému vzniklo bezdôvodné obohatenie v dôsledku plnenia žalobkyne nad rámec poskytnutej sumy spotrebiteľského úveru Zmluvou o spotrebiteľskom úvere č. 8500247166, ktorý spotrebiteľský úver je však potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov, pretože zmluva neobsahuje zákonné náležitosti § 9 zákona č. 129/2010 Z. z., ako i dodávateľ pri poskytnutí úveru nepostupoval s odbornou starostlivosťou v zmysle ustanovenia § 7 zákona č. 129/2010 Z. z.

7. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

8. Podľa § 379 CSP odvolací súd je rozsahom odvolania viazaný okrem prípadov, ak
a/ od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý odvolaním nebol dotknutý
b/ ide o nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 a odvolanie podal len niektorý zo subjektov
c/ určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

9. Podľa § 380 ods. 1 CSP odvolací súd je odvolacími dôvodmi viazaný.

10. V sporovom konaní je súd viazaný žalobným petítom, okrem zákonnej výnimky, ktorá vyplýva z § 216 ods. 2 CSP. Táto zásada sa premieta aj do odvolacieho konania, keď aj odvolací súd je viazaný rozsahom, v akom odvolateľ napadne rozhodnutie súdu prvej inštancie. V odvolacom konaní sa tak dispozičná zásada prejavuje tým, že odvolací súd je viazaný rozsahom odvolania, t. j. odvolanie prejedná len v medziach, v akých ho odvolateľ napáda. Odvolateľ musí v podanom odvolaní uviesť, ktoré výroky rozhodnutia konkrétne napáda, t. j. proti ktorým konkrétnym výrokom odvolanie smeruje. Odvolateľ súčasne v podanom odvolaní vymedzuje, z akých dôvodov žiada o preskúmanie napadnutého rozhodnutia. Odvolací súd je viazaný dôvodmi odvolania, t. j. na iné pochybenia súdu prvej inštancie, ktoré by mohli byť v súlade s § 365 CSP dôvodom na podanie odvolania, odvolací súd pri svojom rozhodovaní o odvolaní prihliadať nemôže, aj keby takéto porušenia zistil. Odvolací súd preto pri rozhodovaní o podanom odvolaní môže prihliadať len na také dôvody, ktoré boli uplatnené v lehote na podanie odvolania a zároveň vyšli v odvolacom konaní najavo. Odvolateľ teda v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu.

11. K podanému odvolaniu žalovaného je potrebné uviesť, že toto nebolo spôsobilé prívodiť zmenu, resp. zrušenie napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie v prospech žalovaného, a tak rozhodnúť v zmysle požiadavky odvolateľa. Odvolací súd nepovažoval podané odvolanie žalovaného za dôvodné, čo viedlo v rámci jeho prejednania odvolací súd k potvrdeniu napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 CSP.

12. Pokiaľ žalovaný namietal, že súd prvej inštancie ustálil nesprávny právny záver, že súčasťou celkových nákladov a výpočtu RPMN má byť aj poistné, s takouto odvolacou argumentáciou žalovaného sa odvolací súd nestotožňuje.

13. Z obsahu uzatvorenej zmluvy o úvere vyplýva, že jej súčasťou sú ustanovenia nazvané ako Informácia o náhrade poistného, z ktorých vyplýva, že poistenie schopnosti splácať úver je dobrovoľné a uzatvorenie zmluvy o poistení nie je podmienkou pre poskytnutie úveru, ako i to, že účasť na poistnom vzťahu vzniká podpísaním Prihlášky do poistenia. Ďalej je uvedená výška poistného 26 eur mesačne, počet splátok poistného a ich splatnosť. Dňa 26. 02. 2019 žalobkyňa podpísala i formulár označený ako Prihláška poistenia schopnosti splácať úver, z obsahu ktorého vyplýva, že vyhlásila, že pristúpenie k poisteniu na základe podpísania prihlášky do poistenia nie je podmienka uzatvorenia a vykonávania zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

14. Odvolací súd po zhodnotení uvedených listín dospel k jednoznačnému záveru, že tak Prihláška do poistenia, ako i samotná zmluva o spotrebiteľskom úvere sú bezpochyby formulárovými zmluvami, kde len ich samotný podpis žalobkyňou nemožno považovať za splnenie podmienky preukázania ich individuálneho dojednania. Žalobkyňa ako spotrebiteľ a ako slabšia strana sporu nemala možnosť participovať na ich vytvorení a nepochybne je z hľadiska informovanosti a vyjednávacej pozície slabšou stranou. Už len samotné zakotvenie ustanovení o náhrade poistného v rámci formulárovej spotrebiteľskej zmluvy o úvere nevyvoláva žiadne pochybnosti o tom, že nejde zo strany spotrebiteľa o osobitne vyjednanú zmluvnú podmienku. Žalovaný nepreukázal, že v danom prípade išlo o zmluvnú podmienku, ktorú si vymienila žalobkyňa, resp. že mala možnosť výberu, či poskytnutie tejto doplnkovej služby prijme alebo odmietne. Žalobkyňa ako spotrebiteľ nedostala žiadnu možnosť voľby s alternatívou obsahujúcou vyznačenie, že poistenie nepožaduje. Pokiaľ poistenie nie je podmienkou poskytnutia úveru, tak ako to v danom prípade žalovaný tvrdil, zmluva musí byť v časti dojednania poistného transparentná a určitá tak, aby bolo nad rámec akýchkoľvek pochybností zrejmé, že spotrebiteľ sa dobrovoľne rozhodol pre poistenie, a to na základe všetkých potrebných informácií, ktoré mu majú byť primerane vysvetlené. V danom prípade nešlo o zmluvnú podmienku, ktorú si vymienila žalobkyňa, resp. že žalobkyňa nemala možnosť výberu, či vo vzťahu k prihláške do poistenia túto podpíše alebo nepodpíše, ak chcela, aby jej bol zo strany žalovaného poskytnutý úver. Z predmetného konania nevyplýval taký záver, že by žalobkyňa ako spotrebiteľka mala možnosť uzatvoriť zmluvu o úvere bez uzatvorenia poistenia, a to i napriek tomu, že do zmluvy žalovaný zakotvil, že uzatvorenie poistenia nie je podmienkou poskytnutia úveru na základe zmluvy o úvere. Na uvedenom závere by nič nezmenilo ani žalovaným navrhované vykonanie (a v rámci odvolania namietané nevykonanie) dôkazu výsluchom viazaného finančného agenta na postup a okolnosti pri podaní žiadosti o úver, prihlášky do poistenia a k uzavretiu zmluvy o úvere, keď súdom prvej inštancie správne prijaté závery bolo možné bezpečne ustáliť i bez tohto dôkazu, s ohľadom na listiny, ktoré sú súčasťou súdneho spisu.

15. Ak potom žalovaný poistné nezahrnul do celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom, teda do celkovej čiastky, ktorú má spotrebiteľ v súvislosti s poskytnutím úveru zaplatiť a aj do výpočtu RPMN, súd prvej inštancie ustálil správny právny záver, že zmluva o úvere neobsahuje predpísané náležitosti, a to podľa § 9 ods. 2 písm. h/ zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzatvorenia zmluva, a preto je poskytnutý úver bezúročný a bez poplatkov, pretože RPMN uvedená v zmluve je nesprávna. Následne súd prvej inštancie správne konštatoval vznik bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného, ktoré je povinný žalobkyňi, vo výške žalovanej istiny, vydať. Súdom prvej inštancie prijaté právne závery vychádzajú i z rozhodnutia Krajského súdu v Nitre v konaní pod sp. zn. 9CoCsp/4/2021, v ktorom odvolací súd rozhodoval v totožnom zložení členov senátu ako v tejto právnej veci a od záverov ním prijatého rozhodnutia nemá žiadny dôvod odchyliť sa ani v tejto prejednávanej veci.

16. V kontexte konštatovanej bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru z dôvodu porušenia ustanovenia § 9 ods. 2 písm. h/ zákona č. 129/2010 Z. z. potom stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalším odvolacím dôvodom žalovaného vo vzťahu ku konaniu dodávateľa s odbornou starostlivosťou v súlade s § 7 zákona č. 129/2010 Z. z., keďže akékoľvek posúdenie tejto právnej otázky by na výsledok odvolacieho konania nemalo žiadny vplyv, a preto sa k žalovaným prezentovanej odvolacej argumentácii odvolací súd už ďalej nevyjadruje.

17. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

18. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP a v odvolacom konaní úspešnej žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).